

Kommunal og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Departementet
0032 Oslo

”Karášjoga Sámiid Searvi (KSS) Høringsuttalelse til forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og veileder for kommuner og fylkeskommuner

KSS viser til Norske Samers Riksforbunds (NSRs) høringsuttalelse av 27.01.2020

KSS støtter Norske Samers Riksforbund (NSR) forslag til høring om regjeringens lovforslag om å lovfeste konsultasjonsplikten med samiske interesser, og forslaget til veileder om konsultasjoner for kommuner og fylkeskommuner. Med konsultasjoner vil Kommuner og fylkeskommuner vil få informasjon fra lokale sameforeninger i tillegg til Sametingets syn i høringer om saker som angår samene. Den lokale kunnskapen om samiske forhold i ulike saker vil bli kjent for kommuner og fylkeskommuner, hvilket vil lette kommunikasjonen mellom samene på lokalt plan og beslutningsorganene der. Dette vil bedre kommunenes og fylkeskommunenes kunnskap om hva samer i de ulike områder mener i saker som angår dem.

KSS vil presisere at veilederen vil være svært nyttig for kommunene, og viser hvordan konsultasjoner er et verktøy som vil virke konfliktdepende og som kan effektivisere beslutningsprosesser for kommunene og fylkeskommunene.

Konsultasjonsavtale mellom Sametinget og staten som ble inngått mellom Sametinget og Staten i 2005 har bidratt til at myndighetene på statlig nivå i større grad har vurdert og tatt hensyn til synspunkter fra samisk hold enn tidligere og dette har selvsagt bidratt til at berørte samiske interesser i større grad enn tidligere har påvirket myndighetenes beslutninger.

Staten har signalisert i forbindelse med kommunereformen at større kommuner og fylkeskommuner skal få større og flere oppgaver enn tidligere. KSS antar at kommunene og fylkeskommunene vil ha større interesse av å få samiske synspunkter i ulike saker som for eksempel utbygginger, masseuttak etableringa av helse-, skole og utdannings-, kultur-, språk-, nærings saker m.m. og har da behov for å gjennomføre konsultasjoner lokale sameforeninger før beslutninger tas. Konsultasjoner vil gjøre det enklere for samiske enkeltpersoner å få sine rettigheter ivaretatt, samtidig som at det gjør det enklere og mer forutsigbart for de som skal jobbe med samiske saker i kommuner og fylkeskommuner.

Konsultasjoner vil kunne avdekke ulike rettigheter, plikter og behov så tidlig at det vil være forutsigbart for både myndighetene som skal legge til rette for dette og samene.

Slike konsultasjoner vil sikre at beslutninger tas på et forsvarlig grunnlag og er til nytte for samisk lokalbefolkning og også kommunale politikere.

KSS vil presisere at løsningen med å lovfeste prinsippet om kommunal og fylkeskommunal konsultasjonsplikt, kombinert med en veileder, er en god og fleksibel løsning som tar høyde for at kommunene og fylkeskommunene er ulike. Konsultasjonene må gjennomføres i henhold til folkeretten, med reelle konsultasjoner med mål om å oppnå enighet. KSS vil som NSR presisere at myndighetene ikke kan fatte vedtak som er i strid med andre forpliktelser overfor samene, som for eksempel forbundet mot nektelse eller vesentlig krenkelse av samenes kulturutøvelse.

Veilederen bør også vise til FNs erklæring om urfolksrettigheter, som i innhold reflekterer gjeldende folkerett på området og Veilederen bør gi veiledning til gjennomføring av konsultasjoner i slike tilfeller. For å sikre helhetlig kunnskap om konsultasjoner, blant annet til framtidige evalueringer,

bør veilederen oppfordre kommunene til å sende inn konsultasjonsprotokoller eller annen statistiske opplysninger til Sametinget og/eller departementet.
KSS ser fram til at Karasjok kommune og Finnmark/Troms Fylkeskommune gjennomfører konsultasjoner med Sameforeninger om samisk dimensjon i de ulike sakene lokalt og regionalt.

Kárášjohka 27.02.2020

Vennlig hilsen

Kárášjoga Sámiid Searv i(KSS)

Ragnhild L. Nystad
jođiheadđji/leder

9730 Kárášjohka